

Mga Reperensia Para sa Pagkabuhi kag Pagministeryo nga Workbook Para sa Miting

DISIEMBRE 7-13

MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | LEVITICO 10-11

“Mas Palangga Naton si Jehova Sangsa Aton Pamilya”

(Levitico 10:1, 2) Sang ulihi, ginkuha sang mga anak ni Aaron nga si Nadab kag si Abihu ang ila incensario kag ginbutangan nila ini sing kalayo kag sing incienso. Dayon naghalad sila kay Jehova sing kalayo nga indi tugot sa kasuguan, nga wala niya ginsugo sa ila. ² Bangod sini naggua ang kalayo halin kay Jehova kag ginsunog sila, amo nga napatay sila sa atubangan ni Jehova.

it-1-E 1174

Indi Tugot sa Kasuguan

Kalayo kag Incienso nga Indi Tugot sa Kasuguan. Sa Levitico 10:1, ang Hebreo nga tinaga nga *zar* (pangbabayi, *za-rah'*; buot silingon, indi kinaandan) gingamit para patuhuyan ang “kalayo nga indi tugot sa kasuguan, nga wala ginsugo [sang Dios] sa ila” pero amo ini ang ginhalad nanday Nadab kag Abihu nga mga anak ni Aaron kay Jehova gani ginpatay niya sila paagi sa kalayo. (Le 10:2; Nu 3:4; 26:61) Sang ulihi, nagsiling si Jehova kay Aaron: “Ikaw kag ang imo mga anak indi mag-inom sing alak kag sing makahulubog nga ilimnon kon magsulod kamo sa tolda nga tilipunan, agod indi kamo mapatay. Isa ini ka pagsulundan tubtob san-o sa inyo mga kaliwatan. Paagi sa sini mahibalan ninyo kon ano ang balaan kag indi balaan kag kon ano ang matinlo kag indi matinlo, kag agod matudluan ninyo ang mga Israelinhon sing tanan nga mga pagsulundan nga ginsiling ni Jehova sa ila paagi kay Moises.” (Le 10:8-11) Gani posible nga hubog sanday Nadab kag Abihu amo nga may kaisog sila sa paghalad sing kalayo nga indi tu-

got sa kasuguan. Ini nga kalayo posible wala gintugot bangod sa tion, lugar, ukon paagi sang paghalad sini, ukon basi ang ingrediente nga gingamit nila sa incienso indi pareho sa ginasing sa Exodo 30:34, 35. Ginsilutan sila sa ila sala bisan pa wala sila sa husto nga pamensaron bangod sa kahulugbon.

(Levitico 10:4, 5) Gani gintawag ni Moises si Misael kag si Elzafan nga mga anak ni Uzziel, nga tiyo ni Aaron, kag nagsiling sia sa ila: “Dali kamo diri, kuhaa ninyo ang inyo mga utod sa atubangan sang balaan nga duog kag dalha sila sa gua sang kampo.” ⁵ Gani nagpalapit sila kag gindala nila sila sa gua sang kampo samtang suksok nila gihapon ang ila malaba nga bayo, suno sa ginsugo sa ila ni Moises.

(Levitico 10:6, 7) Dayon nagsiling si Moises kay Aaron kag sa iya iban pa nga mga anak nga si Eleazar kag si Itamar: “Indi ninyo pagpabay-an nga maglaba kag indi mahusay ang inyo mga buhok, kag indi ninyo paggision ang inyo mga panapton, agod indi kamo mapatay kag agod indi maakig ang Dios sa bug-os nga katilingban. Ang inyo mga kauturan, ang bug-os nga panimalay sang Israel, amo ang magahibi tungod sa mga ginpatay ni Jehova paagi sa kalayo. ⁷ Indi kamo magpalayo sa puertahan sang tolda nga tilipunan kay mapatay gid kamo, bangod ginhaplasan kamo sing inughaplas nga lana ni Jehova.” Gani ginhimo nila ang ginsugo ni Moises.

w11 7/15 31 ¶16

Kapahuwayan sang Dios—Nakasulod Ka Na Bala sa Sini?

¹⁶ Si Aaron, nga utod ni Moises nakaatubang sing mabudlay nga kahimtangan parte sa iya duha ka bata. Handurawa kon ano ang iya

ginbatyag sang ginpatay ni Jehova sanday Nadab kag Abihu bangod sa paghalad sing dibalaan nga kalayo. Indi na niya sila maistorya bangod patay na sila. Apang indi lang amo sini. Ginsugo ni Jehova si Aaron kag ang iya matutom nga mga anak: “Indi ninyo pagpabay-an nga maglaba kag indi mahusay ang inyo mga buhok, kag indi ninyo paggision ang inyo mga panapton, agod indi kamo mapatay kag agod indi maakig ang Dios sa bug-os nga katilingban.” (Lev. 10:1-6) Maathag ang mensahe sini. Dapat nga mas mabaskog ang aton gugma kay Jehova sangsa indi matutom nga mga katapo sang aton pamilya.

Pagkutkot sing Espirituwal nga mga Hiyas

(Levitico 10:8-11) Dayon nagsiling si Jehova kay Aaron: ⁹ “Ikaw kag ang imo mga anak indi mag-inom sing alak kag sing makahulubog nga ilimnon kon magsulod kamo sa tolda nga tilipunan, agod indi kamo mapatay. Isa ini ka pagsulundan tubtob san-o sa inyo mga kaliwatan. ¹⁰ Paagi sa sini mahibaluan ninyo kon ano ang balaan kag indi balaan kag kon ano ang matinlo kag indi matinlo, kag agod matudluan ninyo ang mga Israelinhon sing tanan nga mga pagsulundan nga ginsiling ni Jehova sa ila paagi kay Moises.”

w14 11/15 17 ¶18

Dapat Kita Mangin Balaan sa Tanan nga Paggawi

¹⁸ Para mangin balaan, dapat naton usisaon sing maayo ang Kasulatan kag himuon ang ginapangabay sang Dios sa aton. Binagbina-ga ang mga anak ni Aaron nga sanday Nadab kag Abihu, nga ginpatay bangod nagdulot sila sing “kalayo nga dibalaan,” ayhan samtang hubog. (Lev. 10:1, 2) Talupangda kon ano ang ginsiling sang Dios kay Aaron. **(Basa-ha ang Levitico 10:8-11.)** Buot bala silingon sini nga dapat indi kita mag-inom sing bisan ano nga alkoholiko nga ilimnon antes magtambong sa Cristianong mga miting? Binagbinaga

ini nga mga punto: Wala kita napaidalom sa Kasuguan. (Roma 10:4) Sa pila ka lugar, ang aton mga masigkatumuluo nagainom sing alkoholiko nga ilimnon *sing haganhagan* sa tion sang pagkaon antes magtambong sa mga miting. Apat ka kopa sang alak ang gingamit sa tion sang Paskua. Sang ginsugdan ang Memorial, ginpainom ni Jesus ang iya mga apostoles sing alak nga nagrepresentar sang iya dugo. (Mat. 26:27) Ginapakamalaut sang Biblia ang pag-inom sing madamo kag ang pagpahubog. (1 Cor. 6:10; 1 Tim. 3:8) Kag bangod sang ila konsiensia, madamo nga Cristiano ang mahimo indi gid mag-inom sing alkoholiko nga mga ilimnon antes makigbahin sa bisan ano nga sahi sang sagrado nga pag-alagad. Pero, lainlain ang kahimtangan sa taga ka pungsod, kag ang importante para sa mga Cristiano amo ang paghibalo sang “katuhayan [sang] balaan kag dibalaan” agod makagawi sila nga balaan nga nagapahamuot sa Dios.

(Levitico 11:8) Indi gid ninyo pagkaunon ang ila karne ukon pagtandugon ang ila patay nga lawas. Indi ini matinlo para sa inyo.

it-1-E 111 ¶5

Mga Sapat

Ini nga mga pagdumili sa pagkaon naaplikar lamang sa mga napaidalom sa Mosaikong Kasuguan, kay ang Levitico 11:8 nagsiling: “Indi ini matinlo para sa inyo,” buot silingon, para sa mga Israelinhon. Sang gindula ini nga Kasuguan base sa halad-gawad ni Cristo Jesus, gindula man ini nga mga pagdumili. Gani, makabig liwat sang tanan nga tawo nga napaidalom sila sa madamo nga probisyon nga ginhatag kay Noe pagkatapos sang Baha.—Col 2:13-17; Ge 9: 3, 4.

Pagbasa sa Biblia

(Levitico 10:1-15) Sang ulihi, ginkuha sang mga anak ni Aaron nga si Nadab kag si Abihu ang ila incensario kag ginbutangan nila ini sing kalayo kag sing incienso. Dayon nagha-

lad sila kay Jehova sing kalayo nga indi tugot sa kasuguan, nga wala niya ginsugo sa ila. ² Bangod sini naggua ang kalayo halin kay Jehova kag ginsunog sila, amo nga napatay sila sa atubangan ni Jehova. ³ Dayon nagsiling si Moises kay Aaron: “Amo ini ang ginsiling ni Jehova, ‘Dapat ako pakabalaanon sang mga malapit sa akon, kag dapat ako himayaon sa atubangan sang tanan nga katawhan.’” Kag naghipos lang si Aaron. ⁴ Gani gintawag ni Moises si Misael kag si Elzafan nga mga anak ni Uzziel, nga tiyo ni Aaron, kag nagsiling sia sa ila: “Dali kamo diri, kuhaa ninyo ang inyo mga utod sa atubangan sang balaan nga duog kag dalha sila sa gua sang kampo.” ⁵ Gani nagpalapit sila kag gindala nila sila sa gua sang kampo samtang suksok nila gihapon ang ila malaba nga bayo, suno sa ginsugo sa ila ni Moises. ⁶ Dayon nagsiling si Moises kay Aaron kag sa iya iban pa nga mga anak nga si Eleazar kag si Itamar: “Indi ninyo pagpabay-an nga maglaba kag indi mahusay ang inyo mga buhok, kag indi ninyo paggision ang inyo mga panapton, agod indi kamo mapatay kag agod indi maakig ang Dios sa bug-os nga katilingban. Ang inyo mga kauturan, ang bug-os nga panimalay sang Israel, amo ang magahibi tungod sa mga ginpatay ni Jehova paagi sa kalayo. ⁷ Indi kamo magpalayo sa puertahan sang tolda nga tilipunan kay mapatay gid kamo, bangod ginhaplasan kamo sing inughaplas nga lana ni Jehova.” Gani ginhimo nila ang ginsugo ni Moises. ⁸ Dayon nagsiling si Jehova kay Aaron: ⁹ “Ikaw kag ang imo mga anak indi mag-inom sing alak kag sing makahulubog nga ilimnon kon magsulod kamo sa tolda nga tilipunan, agod indi kamo mapatay. Isa ini ka pagsulundan tubtob san-o sa inyo mga kaliwatan. ¹⁰ Paagi sa sini mahibaluan ninyo kon ano ang balaan kag indi balaan kag kon ano ang matinlo kag indi matinlo, ¹¹ kag agod matudluan nin-

yo ang mga Israelinhon sing tanan nga mga pagsulundan nga ginsiling ni Jehova sa ila paagi kay Moises.” ¹² Dayon nagsiling si Moises kay Aaron kag sa iya nabilin nga mga anak nga si Eleazar kag si Itamar: “Kuhaa ninyo ang dulot nga uyas nga nabilin sa dulot nga sinunog sa kalayo para kay Jehova kag kauna ninyo ini nga wala sing lebadura malapit sa halaran, bangod balaan gid ini. ¹³ Dapat ninyo kaunon ini sa balaan nga duog, bangod amo ini ang inyo parte kag ang parte sang inyo mga anak halin sa mga dulot nga sinunog sa kalayo para kay Jehova, kay amo ini ang ginsugo sa akon. ¹⁴ Kaunon man ninyo sa matinlo nga duog ang dughan sang dulot nga hinabog kag ang batiis sang sagrado nga bahin, ikaw, ang imo mga anak nga lalaki, kag ang imo mga anak nga babayi, bangod ginhatag ini bilang imo parte kag parte sang imo mga anak halin sa mga halad sa pag-ambitanay sang mga Israelinhon. ¹⁵ Dalhon nila ang batiis sang sagrado nga bahin kag ang dughan sang dulot nga hinabog lakip ang mga sapay nga mga dulot nga sinunog sa kalayo, agod habugon nila ang dulot nga hinabog sa atubangan ni Jehova. Amo ini ang mangin parte mo kag sang imo mga anak tubtob san-o, suno sa ginsugo ni Jehova.”

DISIEMBRE 14-20

MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | LEVITICO 12-13

“Leksion Parte sa Kasuguan sa Aro”

(Levitico 13:4, 5) Apang kon puti ang pagpalanghabal sa iya panit kag hapaw lang ini kag wala magputi ang balahibo sa sini, ikuarentina sang saserdote sa sulod sang pito ka adlaw ang tawo nga may impeksion. ⁵ Dayon tan-awon sia sang saserdote sa ikapito nga adlaw. Kon ang impeksion daw amo lang

gihapon kag wala maglapta sa panit, ikuarentina sia liwat sang saserdote sa sulod sang pito pa ka adlaw.

wp18.1 7

Daan Ukon Abanse?

- **Pagpain sang mga nagamasakit.**

Ang Kasuguan nga ginhatag kay Moises nagpahaman nga painon ang mga aruon. Ginsunod lang sang mga doktor ini nga prinsipio sang naglapnag ang grabe nga balatian sang mga 500-1500 C.E., kag epektibo gihapon ini.—Levitico, kapitulo 13 kag 14.

(Levitico 13:45, 46) Gision sang aruon nga tawo ang iya mga bayo kag pabay-an niya ang iya buhok kag tabunan niya ang iya baba kag magsinggit sia, ‘Indi ako matinlo, indi ako matinlo!’ ⁴⁶ Mangin indi sia matinlo sa tanan nga adlaw nga may balatian sia. Tungod indi sia matinlo, magaistar sia sa gua sang kampo nga napain sa iban.

wp16.4 9 ¶1

Nahibaluan Mo Bala?

Ginakahadlukan gid sang mga Judiyo sang una ang isa ka klase sang aro nga kinaandan sa panahon sang Biblia. Ginaatake sini nga balatian ang mga ugat sang aruon kag mahimo ini magresulta sa permanente nga halit kag pagkaitos. Wala sing bulong para sa aro. Gani, ang mga aruon ginaseparar, kag obligasyon nila nga ipabalo sa iban ang ila kondisyon.—Levitico 13: 45, 46.

(Levitico 13:52) Dapat niya sunugon ang bayo ukon ang hinabol nga tela nga de-lana ukon linen ukon ang bisan ano nga gamit nga panit nga natapikan sang balatian, bangod makalalaton ini nga aro. Dapat ini sunugon.

(Levitico 13:57) Apang, kon nagatapik gihapon ini sa iban nga bahin sang bayo ukon sa mga hilo sang hinabol nga tela ukon sa bisan ano nga gamit nga panit, nagalapta ini.

Dapat mo sunugon ang bisan ano nga natapikan sini nga balatian.

it-2-E 238 ¶3

Aro

Sa mga bayo kag mga balay. Mahimo man tapi-kan sang aro ang mga de-lana ukon linen nga bayo, ukon bisan ano nga gamit nga panit. Mahimo madula ang aro sa gamit kon labhan ukon hugasan ini, kag may mga kahimusan man sa pagkuarentina sang mga gamit nga natapikan sang aro. Pero kon ara gihapon ining dalagdalong nga berde ukon mapulapula nga aro, buot silingon makalalaton ini kag dapat sunugon ang gamit. (Le 13:47-59) Kon may makita nga dalagdalong nga berde ukon mapulapula nga aro sa dingding, ginakuarentina sang saserdote ini nga balay. Kinahanglan man kuhaon ang may aro nga mga bato kag kiskisan ang sulod sang balay. Dayon ihaboy ang mga bato kag nakakas nga mga palitada sa di-matinlo nga lugar sa gua sang ciudad. Kon magbalik ang aro, ideklarar nga indi matinlo ang balay, gub-on ini, kag ihaboy ang tanan nga kagulub-an sa indi matinlo nga lugar. Pero sa mga balay nga gindeklarar nga matinlo, may ara sing kahimusan sa pagtinlo. (Le 14:33-57) Ginasiling sang iban nga ang aro nga nagatapi sa mga bayo ukon balay isa ka sahi sang tagiptip ukon agup-op; pero indi ini mapat-od.

Pagkutkot sing Espirituwal nga mga Hiyas

(Levitico 12:2) “Isiling mo sa mga Israelinon, ‘Kon magbusong ang isa ka babayi kag magbata sia sing lalaki, indi sia matinlo sa sulod sang pito ka adlaw, pareho sang mga adlaw nga indi sia matinlo bangod sang iya pamulanon.

(Levitico 12:5) “‘Kon magbata sia sing babayi, indi sia matinlo sa sulod sang 14 ka adlaw, pareho sa tion sang iya pamulanon. Sa sulod sang 66 pa ka adlaw, magpadayon sia sa pagpaninlo sang iya kaugalingon tungod sa dugo.

Talalupangdon nga mga Punto Gikan sa Tulun-an nga Levitico

12:2, 5—Ngaa ang pagbata nagahimo sa bayi nga “di-matinlo”? Ang mga organo sa pagpamata ginhimo agod maglilton sing himpit nga tawhanon nga kabuhi. Apang, bangod sang napanubli nga mga epekto sang sala, ang di-himpit kag makasasala nga kabuhi ginpasa sa kaanakan. Ang umalagi nga panahon sang ‘pag-kadimatinlo’ bangod sang pagbata, kag sang iban pa nga mga butang, subong sang regla kag pag-awas sing binhi, nagapahanumdom sining napanubli nga pagkamakasasala. (Levitico 15:16-24; Salmo 51:5; Roma 5:12) Ang ginapaturan nga mga pagsulundan sa pagtinlo nagbulig sa mga Israelinhon nga mahangpan ang pagkinahanglan sing isa ka halad nga gawad nga magtubos sa pagkamakasasala sang katawhan kag magpasag-uli sang tawhanon nga kahimpitan. Sa amo, ang Kasuguan nangin ‘manugtuytoy nila tubtob kay Cristo.’—Galacia 3:24.

(Levitico 12:3) Tulion ang bata sa ikawalo nga adlaw.

wp18.1 7

Daan Ukon Abanse?

• Tion sang pagtuli.

Ang Kasuguan sang Dios nagpatuman nga ang bata nga lalaki dapat tulion sa ikawalo nga adlaw. (Levitico 12:3) Sa bag-o natawo nga mga bata, madali na magtugon ang dugo pagligad sang una nga semana. Sa panahon sang Biblia, sang wala pa ang moderno nga pagbulong, ang pagpaligad sang sobra isa ka semana antes sang pagtuli isa ka proteksion.

Pagbasa sa Biblia

(Levitico 13:9-28) “Kon tubuan sing aro ang isa ka tawo, dapat sia dalhon dayon sa saserdote, ¹⁰ kag tan-awon sia sang saserdote. Kon nagaputiputi ang mga banog sa iya panit kag nagputi ang balahibo sa sini kag may

pilas sa mga banog, ¹¹ malubha ini nga aro, kag ideklarar sang saserdote nga indi sia martinlo. Indi sia pag-ikuarentina, bangod indi sia martinlo. ¹² Kon ang aro naglapta sa panit kag makita sang saserdote nga ang aro naglapta sa bug-os nga panit sang tawo halin sa iya ulo tubtob sa iya tiil, ¹³ kag gintan-aw sia sang saserdote kag nakita niya nga ang aro naglapta na sa iya bug-os nga lawas, ideklarar niya nga martinlo ang tawo nga may impeksion. Ang bug-os niya nga panit nagputi, kag martinlo sia. ¹⁴ Apang kon may makita gani nga pilas sa iya panit, mangin indi sia martinlo. ¹⁵ Kon makita sang saserdote ang pilas, ideklarar niya nga indi sia martinlo. Ang pilas indi martinlo. Aro ini. ¹⁶ Apang kon magayo ang pilas kag magputi liwat, magkadto sia dayon sa saserdote. ¹⁷ Tan-awon sia sang saserdote, kag kon ang impeksion nagayo na kag nagputi, ideklarar sang saserdote nga martinlo na ang tawo nga may impeksion. ¹⁸ “Kon may hubag nga nagtubo sa panit sang isa ka tawo kag nagayo na, ¹⁹ apang may nagtubo sa sini nga puti nga banog ukon mapulapula kag puti nga pagpalanghabal, dapat sia dayon magpakita sa saserdote. ²⁰ Tan-awon ini sang saserdote, kag kon madalom ini kag nagputi ang balahibo sini, ideklarar sang saserdote nga indi sia martinlo. Aro ini nga nagtubo sa hubag. ²¹ Apang kon gintan-aw ini sang saserdote kag nakita niya nga wala sing puti nga balahibo sa sini kag hapaw lang ini kag nagaayoayo na, ikuarentina sia sang saserdote sa sulod sang pito ka adlaw. ²² Kon ang pagpalanghabal naglapta sa panit, ideklarar sang saserdote nga indi sia martinlo. Isa ini ka balatian. ²³ Apang kon ang pagpalanghabal wala naglapta, pagpalamanog lang ini tungod sang hubag. Ideklarar sang saserdote nga martinlo sia. ²⁴ “Kon ang isa ka tawo napaso sang kalayo, kag ang paso mapulapula kag puti nga pagpalanghabal ukon

puti, ²⁵ tan-awon ini sang saserdote. Kon nag-puti ang balahibo sa nagapalanghabal nga paso kag madalom ini, aro ini nga nagtubo sa paso, kag ideklarar sang saserdote nga indi sia matinlo. Aro ini. ²⁶ Apang kon gintan-aw ini sang saserdote kag nakita niya nga wala sing puti nga balahibo sa nagapalanghabal nga paso kag hapaw lang ini kag nagaayoayo na, ikuarentina sia sang saserdote sa sulod sang pito ka adlaw. ²⁷ Tan-awon sia sang saserdote sa ikapito nga adlaw. Kon naglapta ini sa panit, ideklarar sang saserdote nga indi sia matinlo. Aro ini. ²⁸ Apang kon ang pagpalanghabal wala maglapta sa panit kag nag-ayoayo na, nagbanog lang ini tungod sang paso, kag ideklarar sang saserdote nga matinlo sia, bangod pagpalamanog ini sang paso.

DISIEMBRE 21-27

MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | LEVITICO 14-15

“Ginapatuman sang Putli nga Pagsimba ang Katinlo”

(Levitico 15:13-15) “Kon wala na sia ginapangguaan sa iya kinatawo, paligaron niya ang pito ka adlaw sugod sang nag-untat na ini para sa iya pagpaninlo, dayon labhan niya ang iya bayo, magpaligo sia sing tubig nga halin sa tuburan, kag mangin matinlo na sia. ¹⁴ Sa ikawalo nga adlaw, magdala sia sing duha ka tukmo ukon duha ka gamay pa nga pating kag magkadto sia sa atubangan ni Jehova sa puertahan sang tolda nga tilipunan kag ihatag niya ini sa saserdote. ¹⁵ Ihalad ini sang saserdote, ang isa bilang dulot tungod sa sala kag ang isa bilang dulot nga sinunog, kag ang saserdote maghimo sing pagtumbas para sa iya sala sa atubangan ni Jehova may kaangtanan sa nagagua sa iya kinatawo.

it-1-E 263

Pagpaligo

Ang seremonyal nga pagpaligo ginpatuman sa mga Israelinhon bangod sang madamo nga rason. Ang bisan sin-o nga nag-ayo sa aro, nagtandog sang mga butang nga “ginapangguaan sa iya kinatawo,” gintandog sang isa ka lalaki nga ginaguaan sang semilya, ang babayi nga bag-o lang natapos ang pamulanon ukon ginatagasan sing dugo, ukon bisan sin-o nga nakapakighulid ginakabig nga “indi matinlo” kag kinahanglan maligo. (Le 14:8, 9; 15:4-27) Ang bisan sin-o nga yara sa sulod sang tolda nga upod, ukon nagtandog, sa bangkay sang tawo ginakabig man nga “indi matinlo” kag kinahanglan tinluan sang tubig sa pagtinlo. Kon ang isa indi magsunod sa sini nga kahimusan, “ina nga tawo dapat patyon, bangod gindagtaan niya ang santuaryo ni Jehova.” (Nu 19:20) Gani nagakaigo lang nga ang paghugas ginagamit bilang simbulo sang matinlo nga tindog sa atubangan ni Jehova. (Sa 26:6; 73:13; Isa 1:16; Eze 16:9) Ang pagpaligo paagi sa kamatuoran nga makita sa pulong ni Jehova, nga ginasimbulo sang tubig, may gahom sa pagtinlo. —Efe 5:26.

(Levitico 15:28-30) “‘Apang, kon wala na sia ginapangguaan sa iya kinatawo, paligaron niya ang pito ka adlaw sugod sang nag-untat na ini, dayon matinlo na sia. ²⁹ Sa ikawalo nga adlaw, magdala sia sa saserdote sing duha ka tukmo ukon duha ka gamay pa nga pating sa puertahan sang tolda nga tilipunan. ³⁰ Ihalad sang saserdote ang isa bilang dulot tungod sa sala kag ang isa pa bilang dulot nga sinunog, kag maghimo ang saserdote sing pagtumbas para sa iya sala sa atubangan ni Jehova may kaangtanan sa nagagua sa iya nga indi matinlo.

it-2-E 372 ¶2

Pamulanon

Ginakabig man nga indi matinlo ang isa ka babayi sa tion nga indi normal ang paggua sang

iya dugo ukon “mas malawig ang paggua sing dugo sa iya sangsa kinaandan nga kalawigon sang iya pamulanon,” kag sa sini man nga tion ang tanan nga gamit nga iya ginhigdaan ukon ginpungkuan kag ang bisan sin-o man nga magtandog sa sini nga mga gamit kabigon nga indi matinlo. Kon mag-untat na ang indi normal nga paggua sang dugo sa iya, kinahanglan niya anay paligaron ang pito ka adlaw antes sia makabig nga matinlo. Sa ikawalo nga adlaw, dal-on niya sa saserdote ang duha ka tukmo ukon duha ka gamay pa nga pating, bilang pagtumbas para sa iya sala, kag ihalad sang saserdote ang isa sini kay Jehova bilang dulot tungod sa sala kag ang isa pa bilang dulot nga sinunog.—Le 15:19-30; tan-awa ang MATINLO, KATINLO.

(Levitico 15:31) “‘Dapat buligan ninyo ang mga Israelinhon agod mangin matinlo sila, agod indi sila mapatay sa ila pagkadimatinlo bangod sang pagdagta sa akon tabernakulo nga yara sa tunga nila.

it-1-E 1133

Balaan nga Duog

2. Ang *tolda nga tilipunan*, kag sang ulihi, ang *templo*. Ining bug-os nga kahimusan, lakip ang luwang sang tabernakulo kag ang mga luwang sang templo balaan nga duog. (Ex 38:24; 2Cr 29:5; Bin 21:28) Ang panguna nga mga butang nga makita sa luwang amo ang halaran kag ang saway nga labador. Balaan ini nga mga butang. Ang mga tawo lamang nga natinluan paagi sa seremonya ang makasulod sa luwang sang tabernakulo; sing kaangid, wala man sing indi matinlo nga makasulod sa luwang sang templo. Halimbawa, ang babayi nga indi matinlo indi puede magtandog sang bisan ano nga balaan nga butang kag indi man sia makasulod sa balaan nga duog. (Le 12:2-4) Bisn gani ang pagpabilin sang mga Israelinhon nga indi matinlo ginakabig nga pagdagta sa tabernakulo. (Le 15:31) Ang mga nagadala sang ila halad para matinluan sa aro asta lang sa gawang sang luwang. (Le 14:11) Wala sing tawo nga

indi matinlo ang makakaon sing halad sa pag-ambitanay sa tabernakulo man ukon sa templo kag ang indi magtuman sini pagapatyon.—Le 7: 20, 21.

Pagkutkot sing Espirituwal nga mga Hiyas

(Levitico 14:14) “Dayon magkuha ang saserdote sing dugo sa dulot tungod sa kasal-anan, kag ipalhit ini sang saserdote sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil.

(Levitico 14:17) Dayon ipalhit sang saserdote ang nabilin nga lana sa iya palad sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil sa ibabaw sang dugo sang dulot tungod sa kasal-anan.

(Levitico 14:25) Dayon ihawon niya ang tin-day nga karnero nga lalaki nga dulot tungod sa kasal-anan, kag magkuha ang saserdote sing dugo sa dulot tungod sa kasal-anan kag ipalhit ini sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil.

(Levitico 14:28) Ipalhit sang saserdote ang iban nga lana sa iya palad sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil subong sang ginhimo sa dugo sang dulot tungod sa kasal-anan.

it-1-E 665 ¶5

Dulunggan

Sang gin-ordenahan ang mga saserdote sa Israel, ginsugo si Moises nga magkuha sing dugo sang karnero nga lalaki nga ginhalad para sa pag-orden kag ipalhit ini sa labit sang tuo nga

dulunggan ni Aaron kag sang iya mga anak, pati na sa ila tuo nga kamot kag tuo nga tiil, tanda ini nga ang ila nabatian, ginahimo kag pagkabuhi dapat magpakita nga nagapasakop sila sa sini nga kahimusan. (Le 8:22-24) Sing kaanggid, kon ang isa ka aruon natinluan na, ang Kasuguan nagsiling nga ang saserdote dapat magkuha sing dugo sang karnero nga lalaki nga ginhalad bilang dulot tungod sa kasal-anan, kag sang iban nga lana nga ginhalad, kag ipalhit ini sa labit sang tuo nga dulunggan sang aruon. (Le 14:14, 17, 25, 28) May pareho man sini nga kahimusan para sa mga tawo nga gusto mag-alagad sa ila agalon sa bilog nila nga kabuhi. Dalhon sia sa bakalan sang puertahan, dayon tuhugan sang iya agalon ang iya dulunggan. Ini nga tanda, nga ginbutang sa bahin sang lawas nga ginagamit sa pagpamati, nagarepresentar sa handum sang ulipon nga padayon nga mamati kag magtuman sa iya agalon.—Ex 21:5, 6.

(Levitico 14:43-45) “Apang, kon magbalik liwat ang higko sa balay sa tapos makuha ang mga bato sa dingding kag nakiskisan na ang balay kag napalitadahan liwat, ⁴⁴ kadtuan liwat sang saserdote ang balay kag tan-awon ini. Kon naglapta sa balay ang higko, isa ini ka makalalaton nga aro sa balay. Indi matinlo ang balay. ⁴⁵ Ipaguba niya ang balay, kag dalhon sa indi matinlo nga lugar sa gua sang siudad ang mga bato, ang mga tablon, kag ang tanan nga palitada sang balay.

g 1/06 14, kahon

Agup-op—Mapuslanon kag Makahalalit!

GINASAMBIT BALA ANG AGUP-OP SA BIBLIA?

Ang tulun-an sang Levitico sa Biblia nagasambit sang “salot nga aro sa isa ka balay,” buot silingon sa tinukod mismo. (Levitico 14:34-48) May nagasiling nga ini nga salot, nga gintawag man nga “makamamatay nga aro,” isa ka sahi sang agup-op, apang indi ini masigurado. Kon ano man ini, ang Kasuguan sang Dios nagsugo sa mga tagbalay nga panguhaon ang naapektu-

han nga mga bato, kiskison ang bug-os nga sulod sang balay, kag ang tanan nga butang nga ginasuspetsahan nga naapektuhan ipanghaboy sa gua sang siudad sa “isa ka di-matinlo nga duog.” Kon magbalik ang salot, ang bug-os nga balay ginadeklarar nga di-matinlo, ginaguba, kag ginahaboy. Ginpakita sang detalyado nga mga instruksion ni Jehova para sa iya katawhan ang iya tudok nga pag-ulikid sa ila kag sa ila pisikal nga kaayuhan.

Pagbasa sa Biblia

(Levitico 14:1-18) Nagsiling pa si Jehova kay Moises: ² “Amo ini ang mangin kasuguan tuhay sa tawo nga aruon sa adlaw nga magpatan-aw sia sa saserdote agod madeklarar nga matinlo na sia. ³ Makadto ang saserdote sa gua sang kampo agod tan-awon sia. Kon nag-ayo na ang iya aro, ⁴ suguon sia sang saserdote nga magdala sing duha ka buhi nga matinlo nga pispis, kahoy nga sedro, eskarlata nga hilo, kag hisopo nga tanom para sa pagpaninlo sa iya kaugalingon. ⁵ Magsugo ang saserdote nga ang isa ka pispis patyon sa kolon nga may tubig halin sa tuburan. ⁶ Apang kuhaon niya ang buhi nga pispis, ang kahoy nga sedro, ang eskarlata nga hilo, kag ang hisopo nga tanom, kag itum-oy niya ini sa dugo sang pispis nga ginpatay sa tubig halin sa tuburan. ⁷ Dayon iwisik niya ini sing pito ka beses sa isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon tungod sa aro, kag ideklarar niya nga matinlo na sia, kag buy-an niya ang buhi nga pispis sa wayang. ⁸ “Agod mangin matinlo sia, labhan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon ang iya bayo, kiskisan niya ang bug-os niya nga lawas, kag magpaligo sia. Pagkatapos sini, makasulod na sia sa kampo, apang indi sia anay magistar sa iya tolda sa sulod sang pito ka adlaw. ⁹ Sa ikapito nga adlaw, kiskison niya ang tanan nga buhok sa iya ulo, ang iya bungot kag ang iya kilay. Kon makiskis na niya ang

tanang niya nga buhok kag balahibo, labhang niya ang iya bayo kag magpaligo sia, kag mangin matinlo sia. ¹⁰ “Sa ikawalo nga adlaw, magdala sia sing duha ka tinday nga karnero nga lalaki nga wala sing diperensia, isa ka kordero nga babayi nga wala sing diperensia nga isa ka tuig ang edad, tatlo ka ikanapulo nga bahin sang isa ka efa nga pino nga harina nga ginsamuan sing lana bilang dulot nga uyas, kag sing isa ka log nga lana; ¹¹ kag ang saserdote nga nagadeklarar nga matinlo ang isa ka tawo nga nagapaninlo sang iya kaugalingon magadala sini nga tawo kag sini nga mga halad sa atubangan ni Jehova sa puertahan sang tolda nga tilipunan. ¹² Dalhon sang saserdote ang isa ka tinday nga karnero nga lalaki kag ihalad ini bilang dulot tungod sa kasal-anan upod sa isa ka log nga lana, kag habughabugon niya ini bilang dulot nga hinabog sa atubangan ni Jehova. ¹³ Dayon ihawon niya ang tinday nga karnero nga lalaki sa isa ka balaan nga duog diin pirmeng ginaihaw ang dulot tungod sa sala kag ang dulot nga sinunog, kay ang dulot tungod sa kasal-anan iya man sang saserdote pareho sang dulot tungod sa sala. Balaan gid ini nga butang. ¹⁴ “Dayon magkuha ang saserdote sing dugo sa dulot tungod sa kasal-anan, kag ipalhit ini sang saserdote sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil. ¹⁵ Kag magkuha ang saserdote sing lana sa isa ka log nga lana kag ibubo ini sa iya wala nga palad. ¹⁶ Dayon itum-oy sang saserdote ang tudlo sang iya tuo nga kamot sa lana sa iya wala nga palad kag iwisik sang iya tudlo ang lana sing pito ka beses sa atubangan ni Jehova. ¹⁷ Dayon ipalhit sang saserdote ang nabilin nga lana sa iya palad sa labit sang tuo nga dulunggan sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugali-

ngon kag sa kumalagko sang iya tuo nga kamot kag sa kumalagko sang iya tuo nga tiil sa ibabaw sang dugo sang dulot tungod sa kasal-anan. ¹⁸ Ang nabilin nga lana sa palad sang saserdote ibutang niya sa ulo sang isa nga nagapaninlo sang iya kaugalingon, kag magahimo ang saserdote sing pagtumbas para sa iya sala sa atubangan ni Jehova.

DISIEMBRE 28–ENERO 3

MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | LEVITICO 16-17

“Ang Matun-an Mo sa Adlaw sang Pagtumbas”

(Levitico 16:12) “Dayon magkuha sia sing incensario nga puno sing бага halin sa halaran sa atubangan ni Jehova kag sing duha ka hakop sang mahamot nga pino nga incienso, kag dalhon niya ini sa likod sang kurtina.

w19.11 21 ¶4

Ang mga Leksion nga Matun-an Naton sa Libro sang Levitico

4 Basaha ang Levitico 16:12, 13. Imadyina kon ano ang ginahimo sa Adlaw sang Pagtumbas Para sa Sala: Masulod ang mataas nga saserdote sa tabernakulo. Amo ini ang una sa tatlo ka beses nga kinahanglan niya magsulod sa Labing Balaan sa sina nga adlaw. Ginauyatan niya sa isa ka kamot ang suludlan nga puno sang mahamot nga incienso, kag sa isa namang kamot ang bulawan nga incensario nga puno sing бага. Nagpundo sia sing makadali sa atubangan sang kurtina nga nagatabon sa Labing Balaan. Dayon nagsulod sia sa Labing Balaan nga may tudok nga pagtahod kag nagtindog sa atubangan sang kaban sang katipan. Sa malaragwayon nga paagi, nagatindog sia sa atubangan ni Jehova nga Dios! Mahinalungon nga ginbubo sang mataas nga saserdote ang balaan nga incienso sa бага, kag napuno sang kahumot sang incienso ang Labing Balaan. Sa

ulihi, masulod sia liwat sa Labing Balaan dala ang dugo sang mga dulot para sa sala. Talu-pangda nga ginsunog niya ang incienso **antes** ihalad ang dugo sang mga dulot para sa sala.

(Levitico 16:13) Ibutang man niya ang incienso sa kalayo sa atubangan ni Jehova, kag ang panganod sang incienso magatabon sa takop sang kaban sang katipan, agod indi sia mapatay.

w19.11 21 ¶5

Ang mga Leksion nga Matun-an Naton sa Libro sang Levitico

⁵ Ano ang matun-an naton sa paggamit sang incienso sa Adlaw sang Pagtumbas Para sa Sala? Ginapakita sang Biblia nga ang mga pangamuyo sang matutom nga mga sumilimba ni Jehova daw kaangay sang incienso. (Sal. 141:2; Bug. 5:8) Dumduma nga tudok gid ang pagtahod sang mataas nga saserdote sang gindala niya ang incienso sa presensia ni Jehova. Sing kaanggid, kon nagapangamuyo kita kay Jehova, dapat may tudok kita nga pagtahod sa iya. Nagadayaw gid kita sa iya. Nagapasalamat gid kita nga ginatugutan kita sang Manunuga sang uniberso nga magpalapit kag mangin suod sa iya, pareho sang isa ka bata sa iya amay. (Sant. 4:8) Ginabaton niya kita bilang iya mga abyan! (Sal. 25:14) Nagapasalamat gid kita sa sining pribilehiyo kag indi gid naton gusto maghimo sang bisan ano nga makapasubo sa iya.

(Levitico 16:14, 15) “Magkuha sia sing dugo sang baka kag iwisik niya ini paagi sa iya tudlo sa atubangan sang takop sa sidlangan nayon, kag iwisik niya ang iban nga dugo paagi sa iya tudlo sing pito ka beses sa atubangan sang takop. ¹⁵ “Dayon ihawon niya ang kanding nga dulot tungod sa sala nga para sa katawhan, kag dalhon niya ang dugo sini sa likod sang kurtina kag kon ano ang ginhimo niya sa dugo sang baka amo man ang himuon niya sa dugo sini; iwisik niya ini sa atubangan sang takop.

w19.11 21 ¶6

Ang mga Leksion nga Matun-an Naton sa Libro sang Levitico

⁶ Dumduma nga kinahanglan sunugon anay sang mataas nga saserdote ang incienso **antes** sia maghalad. Ginsigurado niya nga kahamut-an sia sang Dios kon maghalad na sia. Ano ang matun-an naton sa sini? Sang ari si Jesus sa duta, antes niya ginhalad ang iya kabuhi para luwason ang katawhan, may ginhimo anay sia nga mas importante sangsa sini. Ano ini? Dapat mangin matinumanon kag matutom si Jesus kay Jehova para batunon Niya ang iya halad. Sa paghimo sini, mapamatud-an ni Jesus nga ang pagsunod kay Jehova amo ang husto nga paagi sang pagkabuhi. Mabindikar ni Jesus ang pagkasoberano sang iya Amay, ukon mapamatud-an niya nga husto kag makatarunganon ang paagi sang paggahom ni Jehova.

Pagkutkot sing Espirituwal nga mga Hiyas

(Levitico 16:10) Apang ang kanding nga nagabutan para kay Azazel dalhon nga buhi sa atubangan ni Jehova agod himuon ang pagtumbas para sa mga sala, agod matabog ini para kay Azazel pakadto sa kamingawan.

it-1-E 226 ¶3

Azazel

Subong sang ginpaathag ni apostol Pablo, sang ginhalad ni Jesus ang iya himpit tawhanon nga kabuhi para sa sala sang katawhan, mas labaw pa ang iya nahimo sangsa nahimo sang “dugo sang mga toro nga baka kag sang mga kanding.” (Heb 10:4, 11, 12) Sia “ang kanding nga nadula,” bangod ‘gindala niya ang aton balati-an,’ kag ‘ginbuno sia tungod sang aton mga sala.’ (Isa 53:4, 5; Mat 8:17; 1Pe 2:24) “Gindala” niya ang sala sang tanan nga nagatuo sa balor sang iya halad. Ginpakita niya ang aman sang Dios nga dulaon sing bug-os ang sala sang katawhan. Buot silingon, ang kanding “para kay Azazel” nagarepresentar sa halad ni Jesucristo.

(Levitico 17:10, 11) “‘Kon ang bisan sin-o nga tawo sa panimalay ni Israel ukon ang bisan sin-o nga dumuluong nga nagaistar sa tunga ninyo magkaon sing bisan ano nga sahi sang dugo, sikwayon ko gid ina nga tawo nga nagakaon sing dugo, kag patyon ko sia.¹¹ Kay ang kabuhi sang unod yara sa dugo, kag ginahatag ko ini sa halaran agod maghimo kamo sing pagtumbas para sa sala ninyo. Ang dugo amo ang nagatumbas sa sala bangod ang kabuhi yara sa dugo.”

w14 11/15 10 ¶10

Ngaa Kinahanglan Naton Mangin Balaan

¹⁰ **Basaha ang Levitico 17:10.** Ginsugo ni Jehova ang mga Israelinhon nga indi magkaon “sang bisan ano nga bagay sang dugo.” Ang paglikaw sa dugo—iya man sang sapat ukon tawo—ginapaturan man sa mga Cristiano. (Binu. 15:28, 29) Nasakitan gid kita sa paghunahuna nga ang Dios ‘nagapahamtang sang iya nawong batok sa aton’ kag isikway kita sa iya kongregasyon. Ginahigugma naton sia kag luyag naton sia tumanon. Bisan pa mabutang sa katalagman ang aton kabuhi, determinado kita nga indi magpadala sa mga ginapangabay kag ginapaturan sang mga wala makakilala kay Jehova kag sang mga nagabalewala sa pagtuman sa iya. Huo, mapaabot naton nga pakamalauton kita bangod sa paglikaw sa dugo, pero luyag naton mangin matinumanon sa Dios. (Jud. 17, 18) Ano nga pagtamod sa sini nga topiko ang makabulig sa aton nga ‘mag-andam’ nga indi magkaon ukon magpatughong sing dugo?—Deut. 12:23.

Pagbasa sa Biblia

(Levitico 16:1-17) Nagpakighambal si Jehova kay Moises sa tapos mapatay ang duha ka anak ni Aaron sang nagpalapit sila kay Jehova.² Nagsiling si Jehova kay Moises: “Isiling kay Aaron nga imo utod, nga indi sia magsulod sa bisan ano nga tion nga gusto niya sa balaan nga duog sa likod sang kurtina kag magtindog

sa atubangan sang takop sang Kaban, agod indi sia mapatay, kay paagi sa panganod magapakita ako sa ibabaw sang takop.³ “Antes magsulod si Aaron sa balaan nga duog, dapat sia maghalad sing isa ka torite nga baka bilang dulot tungod sa sala kag isa ka tinday nga karnero nga lalaki bilang dulot nga sinunog.⁴ Dapat niya isuksok ang balaan nga malaba nga panapton nga linen, ang karson-silyo nga linen bilang tabon sa iya lawas, ang paha nga linen, kag ang turbante nga linen. Balaan ini nga mga panapton. Maligo sia kag dayon isuksok niya ini.⁵ “Dapat sia magkuha sa katilingban sang mga Israelinhon sing duha ka tinday nga kanding nga lalaki bilang dulot tungod sa sala kag isa ka karnero nga lalaki bilang dulot nga sinunog.⁶ “Dapat ihalad ni Aaron ang baka nga dulot tungod sa sala para sa iya kaugalingon, kag maghimo sia sing pagtumbas para sa iya sala kag sa sala sang iya panimalay.⁷ “Dayon kuhaon niya ang duha ka kanding kag dalhon ini sa atubangan ni Jehova sa puertahan sang tolda nga tilipunan.⁸ Magpagabutgabot si Aaron para sa duha ka kanding, ang isa para kay Jehova kag ang isa para kay Azazel.⁹ Ihalad ni Aaron ang kanding nga nagabutan para kay Jehova bilang dulot tungod sa sala.¹⁰ Apang ang kanding nga nagabutan para kay Azazel dalhon nga buhi sa atubangan ni Jehova agod himuon ang pagtumbas para sa mga sala, agod matabog ini para kay Azazel pakadto sa kamingawan.¹¹ “Dayon ihalad ni Aaron ang baka nga dulot tungod sa sala para sa iya kaugalingon, kag maghimo sia sing pagtumbas para sa iya sala kag sa sala sang iya panimalay. Dayon ihawon niya ang baka nga dulot tungod sa sala para sa iya kaugalingon.¹² “Dayon magkuha sia sing incensario nga puno sing baga halin sa halaran sa atubangan ni Jehova kag sing duha ka hakop sang mahamot nga pino nga incienso, kag dalhon niya ini sa likod

sang kurtina. ¹³ Ibutang man niya ang incienso sa kalayo sa atubangan ni Jehova, kag ang panganod sang incienso magatabon sa takop sang kaban sang katipan, agod indi sia mapatay. ¹⁴ “Magkuha sia sing dugo sang baka kag iwisik niya ini paagi sa iya tudlo sa atubangan sang takop sa sidlangan nayon, kag iwisik niya ang iban nga dugo paagi sa iya tudlo sing pito ka beses sa atubangan sang takop. ¹⁵ “Dayon ihawon niya ang kanding nga dulot tungod sa sala nga para sa katawhan, kag dalhon niya ang dugo sini sa likod sang kurtina kag kon ano ang ginhimo niya sa dugo sang baka amo man ang himuon niya sa dugo sini; iwisik niya ini sa atubangan sang takop. ¹⁶ “Maghimo sia sing pagtumbas sa sala para sa balaan nga duog, agod indi ini madagtaan sang indi matinlo nga mga buhat, sang mga paglapas, kag sang mga sala sang mga Israelinhon. Himuon man niya ini para sa tolda nga tilipunan, nga yara sa tunga sang indi matinlo nga mga Israelinhon. ¹⁷ “Dapat wala sing iban nga tawo sa tolda nga tilipunan kon magsulod sia agod maghimo sing pagtumbas para sa sala sa balaan nga duog tubtob maggua sia. Maghimo sia sing pagtumbas para sa iya sala kag sa sala sang iya panimalay kag sang bug-os nga katingban sang Israel.